Ner 88. ROK 1843. WTOREK 18 KWIETNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Wernera M.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Władymir.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzien	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożn uwagi
	6	27'' 1' 428	+ 0° 6	2 04	Pn. Zachodni słaby	Pochmurno	rano śnieg i deszcz
14	2	2 005	+ 1 9	1 82	Północny mocny	Chmurno	Snieg
	10	3 379	+ 1 1	1 86	„ słaby	„	

Wiadomości krajowe.

Ogłoszenie konkursowe.

Niniejszém w imieniu Senatu Akademickiego w Krakowie, podaje podpisany do publicznéj wiadomości; iż celem obsadzenia katedry nauki religii, pedagogiki i literatury greckiéj w Uniwersytecie Jagiellońskim zawakowanéj; do któréj pensya przywiązana wynosi rocznie 6000 złp. z obowiązkiem dawania tych przedmiotów 10 godzin tygodniowo; z których nauka religii w języku łacińskim, pedagogika zaś w języku polskim wykładane być mają wszystkie atoli według autorów przez Senat Akademicki wskazanych; tudzież miewania exhort w dnie niedzielne i świąteczne dla uczniów Wydziału Filozoficznego; otwiera się konkursowy popis.

Życzący sobie otrzymać tę katedrę, winien nadesłać pocztą na własny koszt prośbę do Rektora Uniwersytetu tutejszego najdaléj na dzień 16ty Czerwca r. b. z załączeniem do niéj następujących dowodów: 1) metryki, 2) biegu życia, 3) dyplomu na doktora właściwego wydziału, otrzymanego w Krakowskim lub innym Uniwersytecie należącym do państwa jednego z trzech Najjaśniejszych Opiekuńczych Dworów kraju tutejszego, 4) zaświadczeń z odbytych nauk dla Wydziału Filozoficznego przepisanych, 5) pozwolenia od swego rządu do starania się o wzmiankowaną katedrę, jeżeli jest zagraniczny.

Następnie kandydaci, którzy po przejrzeniu przez Senat Akademicki próśb ich i dowodów za ukwalifikowanych do ubiegania się o rzeczoną katedrę uznani będą, wezwani zostaną przez Rektora Uniwersytetu do odbycia konkursu postanowionego nieodmiennie na dzień 28 Lipca r. b. piśmiennie, a na dzień 29 t. m. i roku ustnie w językach wyżéj wspomnionych.

Rzeczywiści professorowie téj samej katedry przy Uniwersytetach Najjaśnieszych Protektorów Kraju tutejszego, posiadający dyplom doktorski nie potrzebują odbywać konkursu, są tylko obowiązani innym warunkom dla możności objęcia katedry o któréj mowa, uczynić zadość.

Kraków d. 28 Marca 1843 r.

Sekr. Uniwers. *Czaputowicz*.

Wiadomości zagraniczne

— *Warszawa* 11 *Kwietnia*. —

Ogłoszono Postanowienie Najjaśniéjszego Pana. Na zamieszczoną prożbę Władz Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, rozpoznaną przez

Radę Administracyiną Królestwa Polskiego, Art. 1 Termin do przystąpienia z dobrami ziemskiemi do Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, lub pociągania ich przez wierzycieli do tego przystąpienia, zakreślony Ukazem z dnia 3(15) Września 1841 do końca tegoż roku, przedłużyć do dnia 19 Września (1 Października) r. b. 1843 a skutkiem tego, oznaczony przez postanowienie Rady Administracyjnéj z dnia 19 (28) Września 1841 roku, i z dniem 8 (20) Grudnia 1842 roku upłyniony już termin dla Władz Towarzystwa Kredytowego do rozpoznania żądań, o udział pożyczek w listach zastawnych, do dnia 8 (20) Marca 1844 r. ostatecznie wskazać i zakreślić. Art. 2. Wykonanie niniejszego Ukazu, który w dzienniku Praw ma być umieszczony, poleca się Komisiom Rządowym i Władzom Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego; w czém do kogo należy.

— *Paryż* 1 *Kwietnia.* —

Xiąże Bordeaux za pośrednictwem margrabiego Pastoret przesłał centralnemu komitetowi składek dla Guadelupy 5,000 fr.

Giełda 1 *Kwietnia.* Wielu spekulantów *a la baisse* czekało, do pokrycia swoich potrzeb, ostatniéj chwili, ponieważ ciągle jeszcze spodziewali się zniżenia kursu rent francuzkich. Z tego powodu okazał się mocny pokup i 3 procentowe renty podniosły się do 83. 13. Papiery hiszpańskie przeciwnie były wystawione na przedaż, ponieważ utrzymywano, iż powstały nowe przeszkody do uregulowania spraw finansowych tego kraju.

W najznakomitszych tutejszych salonach urządzane są koncerty amatorskie na dochód nieszczęśliwych mieszkańców Guadelupy.

— *Londyn* 29 *Marca.* —

Mowa pana Guizot w francuzkiéj izbie parów w przedmiocie stosunków Anglii i Francyi z Hiszpańją, sprawiła tu bardzo korzystne wrażenie. Ministerjalny *Standard* między innemi w swoim artykule giełdowym wyraża się jak następuje:

»Mniemają że pod wpływem objawionych przez ministra francuzkiego zasad, i wyrażonych przez niego zamiarów, instytucye hiszpańskie mogą mieć nadzieję utwierdzenia się na rozsądnych zasadach; bo po tak otwarcie oświadczonéj przyjaznéj gorliwości, nie można prawie przypuścić, iżby rząd króla Ludwika chciał w przyszłości dwuznacznie działać. Ponieważ przyjazne usposobienie rządu angielskiego względem Hiszpanii, nigdy nie było podawane w wątpliwość, przeto przekonano się że ministrom zupełnie udało się zwyciężyć zazdrość gabinetu francuzkiego, i że ta zbawienna zgodność naturalnie musi udzielić rządowi Espartera w Hiszpanii potrzebne siły i osłabić chciwe wojny stronnictwa w obu krajach. Jako rezultatu tego stanu rzeczy spodziewać się można takiego oznaczenia taryfy celnéj w Hiszpanii, żeby zamiana produktów z innemi narodami stała się możliwą. Wtedy i my możemy się spodziewać uregulowania naszych stosunków handlowych z Hiszpanią, co bardzo byłoby pożądanem dla naszych kupców.

Globe chociaż także zadowolony z mowy pana Guizot, sądzi jednak potrzebą zwrócić na to uwagę, że tenże nie przytoczył żadnego stanowczego faktum na poparcie swoich zdań i tylko w ogóle przypuścił, że zbliża się chwila w któréj można wprowadzić korzystną zmianę stosunków, tak że jeszcze pozostaje mu dość sposobności odstąpienia wrazie potrzeby od tego co powiedział.

Paropływ *hrabia Raden* rozbił się o brzegi irlandzkie, pasażerowie i osada zostali ocalonemi.

Pomimo nieustannéj opozycyi ze strony pana Hume, izba niższa przyjęła większością 66 głosów przeciw 43, postanowienie zabraniające używania psów do pociągu.

— *Madryt* 31 *Marca.* —

Liczba ajentów policyjnych została znown znacznie zwiększoną. Obawiają się ważnych niespokojności przy zagajeniu posiedzeń kortezów.

Najnowsze dzienniki barcelońskie zawierają długi artykuł w obronie jenerała van Halen. Stara się on usprawiedliwić swoje postępowanie przy powstaniu barcelońskim. Utrzymuje on, że to powstanie wywołaném zostało przez stronnictwo republikańskie, do którego przyłączyło się stronnictwo cofające się i prassa.

Rozmaitości.

ARCY-XIĄŻE KAROL

(Ciąg dalszy)

Gdyby arcy xiąże korzystając ze sposobności pędził był bez odpoczynku zwycięzone wojsko: mógłby je rozproszyć a może i zniszczyć. W tedy możnaby było zwrócić się do Szwajcaryi uderzyć na Masenę pozbawionego posiłków, z trzydziestoma tysiącami zabłąkanego w wysokich Alp dolinach; bardzo łatwo dało-

by mu się odciąć drogę do Francyi, ale inaczéj się stało.

Arcy-xiąże połączył się z oddziałem wojska jenerała Hotz i ruszył na Masenę; po dwóh tygodniach różnych bitew bez żadnego stanowczego wypadku, zmusił francuzkiego jenerała do cofnięcia linji obronnéj, do skoncentrowania się w Zurich i zwinięcia prawego skrzydła po za górę Sgo. Gotarda; opanował zatem połowę Szwajcaryi. Niezadługo Masena opuszcza Zurich, arcy-xiąże wchodzi po nim do miasta; ale osłabiony wysłaniem oddziału dwudziestu pięciu tysięcy do armii austryackiéj we Włoszech, czekał na przybycie rossyjskiego korpusu od armii Włoskiej odłączonego, posuwającego się pod rozkazmi Korsakowa, kiedy rada Wiedeńska nowy plan wojny obmyśliła, zmieniający zupełnie rozkład wojska na linji operacyjnéj. Ugodzono się że austryackie i rossyjskie wojska osobno walczyć i będą; arcy-xiąże otrzymał rozkaz ustąpienia miejsca Suwarowowi, który miał opuścić Włochy, połączyć się z swojém wojskiem w Szwajcaryi z oddziałem rossyjskim Korsakowa, i bezzwłocznie przenieść się nad Ren, gdzie sam miał działać.

Z tego pięknego pomysłu to wynikło, że Masena uniknąwszy niebezpiecznéj walki z połączonemi siłami obu ludów pod dowództwem jenerała pierwszego rzędu, znającego dokładnie miéjscowość, ujrzał na przeciw siebie tylko ośmdziesięcio-tysięczny korpus posiłkującego narodu.

Zwycięzki w Szwajcaryi i Hollandyj, Dyrektorjat rozkazał armij Reńskiéj pobitéj pod Jourdanem, wkroczyć do Niemiec pod tymczasowym kierunkiem jenerała Lecourbe, nim Moreau jadący z Włoch obejmie naczelne przywództwo. Po odmównéj odpowiedzi Suwarowa arcy-xiąże szybko ruszył na przeciw armii reńskiéj, już Philipsbourg oblegającéj; oswobadza miasto 23 Listopada, rozprasza wojsko francuzkie 10 pod Henzheimem, i 5 grudnia, dwaj jenerałowie podpisują zawieszenie broni mocą, którego oba wojska rozchodzą się na zimowe leże, jedna po prawym a druga po lewym brzegu Renu.

Przy końcu téj kampanji 1799 arcy-xiąże Karol, zniechęcony ciągłem mieszaniem się rady Wiedeńskiej do swoich planów wojennych, pod pozorem osłabionego zdrowia, porzucił dowództwo, ustępując miejsca bratu arcy-xięciu Janowi i odjechał do Czech.

Tymczasem Bonaparte wrócił z Egiptu, objął władzę i po bezowocnych usiłowaniach z jego strony do zawarcia pokoju z Austryą, wojna rozpoczęła się z nową zaciętością. Jednocześnie kiedy pierwszy konsul bije austryaków pod Marengo, Moreau przeprawia się za Ren, zwycięża arcyxięcia Jana pod Neresheim, Nordlingen, Oberhausen i znosi go zupełnie pod Hohendlinden; na wieść o tych klęskach, dwór Wiedeński pospiesza wezwać Arcyksięcia Karóla: ale już było za późno; xiąże spotkał jenerała Moreau na trzydzieści mil od Wiednia, i przybył właśnie w porę do podpisania z nim zawieszenia broni w Steyer, po którem wkrótce zawarto pokój w Luneville, podpisany 9 Lutego 1891 który położył koniec drugiéj koalicyj.

W czasie pokoju rozdzielającego drugą koalicyę od trzeciéj, arcy xiąże Karol powołany do ministerstwa wojny, zajął się czynnie przywróceniem na dobrą stopę wojskowego urządzenia Austryi; ograniczył dla żołnierzy długość służby dotąd nieograniczoną, i zdołał wprowadzić inne równie stósowne nowości. Skromny i waleczny, wyrzekł się statuy przez króla szwedzkiego zapalonego wielbiciela jego talentów, na sejmie ratysbońskim na cześć jego proponowanéj.

Po czterech latach dyplomatycznych przemówek i wzajemnych oskarżeń, Austrya wspierana przez Rosyę, postanowiła jeszcze raz zwrócić oręż przeciwko Francyi. Arcy-xiąże Karol który wyraźnie oświadczył się przeciw wojnie nie był powoływanym ani do narad ją poprzedzających, ani do rady względem planu wyprawy. Niepowierzono dowodztwa młodemu arcy xięciu nad armią do któréj przyłączyć się miały wojska posiłkowe; naczelne dowództwo oddane zostało jenerałowi Mack, arcy-xięciu zaś polecono dowództwo armii we Włoszech nad Adygą zgromadzonéj.

Nie pisząc tu historyi wojskowéj ówczesnéj przemilczę sławną i świetną kampanię Austerlitzką, uwieńczoną, po dwóch miesiącach szybkiego powodzenia, największém zwycięztwem Napoleona, trzymać się bowiem muszę działań tyczących się arcyxięcia Karola. Kiedy Mack i arcyxiąże Ferdynand przegrywali bitwy w Niemczech, jeden tylko arcyxiąże Karol godnie utrzymał we Włoszech przeciwko Masenie honor broni austryackiéj. Po krwawéj trzydniowéj bitwie, zmusił on strasznego nieprzyjaciela, swego do opuszczenia mu pola bitwy pod

Caldiero (1). I kiedy wszystko rozpaczało w Austryi, on przyprowadził nienaruszoną powierzonę sobie armię.

Po zawarciu pokoju w Presburgu, mianowany został naczelnikiem rady wojennéj Wiedeńskiéj, i naczelnym wodzem wojsk austryackich. Ostatni raz wziął się do oreża w 1809 i zakończył wojskowy zawód nieszczęśliwą lubo chwalebną walką, z samym Napoleonem. Oddawna Austrya zamyślała zerwać poniżający trąktat Presburgski; kłopoty Napoleona w Hiszpanii zdały się jéj korzystną do tego sposobnością, i arcyxiąże Karol boleśnie dotknięty nieszczęśliwém położeniem kraju swojego rzucił się w tę wojnę z zapałem. Mając sobie powierzone naczelne dowództwo całéj sił yzbrojnéj cesarstwa, puścił się do Bawaryi, wydawszy proklamację do żołnierzy patrjotycznem ożywioną uniesieniem.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

(1) Wielu historyków francuzkich téj wyprawy, stosując się do dzieła Victoires et Conquetes przypisują Massenie zwycięztwo pod Caldiero; ale to błąd stanowczy. Sam Napoleon, w pamiętnikach na świętéj Helenie dyktowanych, wyznaje w 2gim tomie, „że xiąże Essling pobitym został przez arcyxięcia Karola.“ Podobnie w wyprawie Wagramskiéj bitwa pod Essling (którą Niemcy zowią bitwą Asperu) w wielu książkach podawaną jest jako zwycięztwo naszego wojska, lubo musiało się wrócić za Dunaj. Dosyć liczymy tryumfów, nie potrzebujemy zatem przywłaszczać sobie tego co nam nie należy.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.
Od dnia 14 do dnia 15 Kwietnia.

Paskiewicz jenerał. major. ces. ross., Woroniecki Adam xiąże. jenerał. major., Brosard Julia, Kawier Alexander, Rożycka Helena ob., Brzeski Władysław ob., z Polski; — Romerowa ob., z Galicyi.

Wyjechali z Krakowa.

Sperczyński Stanisław, do Polski; — Brooke Emans ob., do Galicyi.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 1177. TRYBUNAŁ.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

Wzywa mających prawo do massy Agneszki Kajderowéj z kwoty zł. 59 w gotowiźnie w depozycie sądowym złożonéj składającéj się, aby po odbiór takowéj w zakresie trzech miesięcy od daty pierwszego ogłoszenia rachując z dowodami prawa ich wykazać zdolnemi do Trybunału zgłosili się w przeciwnym bowiem razie z massą rzeczoną jako opuszczoną postąpionem będzie.

Kraków dnia 8 Kwietnia 1843 r.

Sędzia Prezydujący
Dymidowicz.
(1r.) Sekr. *Lasocki*

Nro 123.

Dyrekcya Ogólna Szpitali.
W Wolném Mieście Krakowie.

Podaje do wiadomości powszechnéj, iż termin do nowej licytacyi na wypuszczenie w entreprzyzę czyszczenia bielizny w szpitalu ś. Łazarza przez lat trzy od dnia 1 Sierpnia r. b. poczynając, pismami publicznemi już po dwa kroć ogłoszonéj, na dzień 18 Maja r. b. został oznaczony, która w sekretoryacie Dyrekcyi Ogólnéj pomiędzy godziną 11 a 1szą z południa od summy złp. 3300 tytułem rocznego wynagrodzenia ustanowionéj odbędzie się; chcący przeto podjąć się téj entreprzyzy, mają w dniu i czasie powyżéj wymienionych znajdować się i tam deklaracye swe opieczętowane zaopatrzone poświadczeniem kassyera na dowód złożonego w kassie głównéj szpitala ś. Łazarza *vadium* w kwocie złp. 400 na ręce delegowanych członków składać, w których wyszczególnią, za jaką cenę niżéj szacunku ustanowionego, entreprzyzę tę na siebie przyjmą. Co się zaś dotycze reszty warunków téj licytacyi, takowe każdego czasu w miejsce do odbycia licytacyi oznaczonym odczytać sobie mogą.

Kraków dnia 1 Kwietnia 1843 r.

Prezydujący,
Schindler.
Sekr. *Tyralski.*

Doniesienie prywatne.